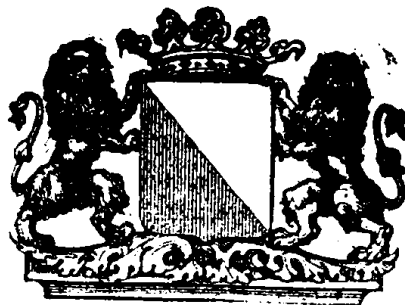

UTRECHTSCH E

PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT, Zaterdag 7 April.

Niet zonder belang is het bericht van den opstand in Palermo, die intusschen, naar 't schijnt, dadelijk is gedempt; de burgerij hield zich onzijdig, en de Napelsche soldaten hebben dus de opstandelingen spoedig kunnen bedwingen. Opmerkelijk is in deze nog, dat de *Patrie*, terwijl het de dépêche omtrent deze zaak opneemt, in een ander artikel, blijkbaar voor de ontvangst der tijding geschreven, klaagt over de pogingen van Engeland, om op Sicilië onrust te stoken, en wel naar het blad beweert, met het doel, om Sicilië van de Napelsche kroon te doen afvallen, en dat vruchtbare eiland onder Britsch beheer te brengen. Men zal zich buitendien herinneren, dat er reeds voor een paar weken gewaagd is van een gesprek, dat door lord Cowley te Parijs zou gevoerd zijn, en waarin deze de kwestie zou geopperd hebben, wat Frankrijk, dat zich tegen den wil der bevolking met twee Ital. gewesten vergrootte, er wel van zou zeggen, als Engeland op den daartoe uitgedrukten wensch der Sicilianen het bezit van Sicilië aanvaardde? — De overstemming tusschen gesprekken en latere feiten in deze is zeer zonderbaar. Heeft lord Palmerston alzo ook zijne plannen van annexeren, het zou daaruit te begrijpen zijn, dat de Britsche regering niet zoo dadelijk tegen Napoleon's inlijvingswerk is opgekomen, als het Engelsche volk het wel begeerde, en zou men zelfs moeten veronderstellen, dat de in 't laatst aangenomen houding van 't Wighministerie in deze niet zoo zeer gemeend was. Dat heeft men ook opgemaakt uit het op touw zetten van het herzien der scheepvaartwetgeving tusschen de beide Westmagten.

De politiek en diplomatie zou dan echter weder even Machiavellistisch blijken te zijn als vroeger. Men dacht intusschen, dat de geest der eeuw ook op de staatslieden een meer morelen invloed zou hebben uitgeoefend. Is het alleen égoïsme en huichelarij, die drijfveer en middel blijven voor de diplomatie, om haar weg aan te duiden, dan zou het ook te begrijpen zijn, dat er een nieuw plan te berde komt, dat tusschen Rusland, Oostenrijk en Engeland zou worden opgemaakt, tot verdeling van 't Westen. 't Is echter de Franschgezinde *M. Chron.* die van deze zaak gewaagt.

De verhouding tusschen de Fransche en Engelsche pers wordt iets welwillender. De Fransche bladen houden zich trouwens vooral er mede bezig, hunne lezers te overtuigen, dat de pauselijke ban Frankrijk, den keizer en de natie niet treft. Ware dat zoo, zegt de *Pays*, dan konden Fransche troepen den Paus te Rome niet beschermen en kon de nuntius niet te Parijs vertoeven. *La Patrie* gaat verder en zegt, de bul kan Frankrijk niet treffen, want hij geldt slechts hen, die met geweld den Pauselijken Staat zijn ingedrongen en hebben beroofd, en dit is niet geschied; het volk heeft regtens over eigen lot beslist. — Dat klinkt schoon, maar 't is duidelijk genoeg, dat de Paus aan den Ban eene zoo wijd mogelijke strekking wil geven. De *Siecle* heeft daarom gelijk, als hij zegt, dat men beter doet den Banvloek bedaard op zich toe te passen, gelijk die $\frac{3}{4}$ van Europa dan tevens treft, en verder om de zaak te lagchen.

Wat Rome aangaat, men zegt, dat Antonelli gaarne zou zien, dat Pius afstand deed van de troon, om zich zelf of Dupanloup er op te plaatsen. Als Lamoricière dan nog te Rome was en niet tusschen beide kwam, wat zou de wereld dan mischenen nog zien gebeuren?!

De Engelsche pers zal wellicht iets minder be tekenis erlangen in de dagen, dat het Parlement verdaagd is; het zal eerst den 16. weder vergaderen. De goevernementen zullen inmiddels de Savooische zaak tot regeling trachten te brengen. Onder Bern zal men zien, dat er steeds nog aan een kongres gedacht wordt. Wat de volksstem in Savoye betreft, de *Opinione* berigt dat binnen 8 dagen het algemeen stemregt over de zaak der inlijving zal beslissen. De uitkomst is echter niet twijfelachtig, nu Fransche ambtenaren en Fransche troepen Savoye en Nizza reeds eenigen tijd bezetten!

De tariefsverlaging voor 214 artikelen, door de Napelsche regering afgekondigd, is bijna niet opgemerkt, door de velerlei belangrijke tijdingen, die zich dagelijks opvolgen. Toch verdiende de zaak zeer de aandacht, te meer daar men van het reaktionnaire bestuur te Napels zulk een stap niet had durven verwachten. Mogt ook in andere opzichte Napels weldra toonen den geest van den tijd te begrijpen; dat zou het zekerst middel zijn, om

alle ernstige verwickelingen op het Italiaansche schiereiland te voorkomen. De Italianen haken naar liberale instellingen; eenmaal in 't bezit daarvan, zullen zij, naar men mag verwachten, zich hun naam en alouden roem weldra ten volle waardig toonen.

De Karlistische opstand is dadelijk gedempt. Generaal Ortega is wellicht reeds gearresteerd, maar generaal Elio, die ook in 't oproer was gewikkeld, is stellig in hechtenis. Deze dwaze en schandelijke poging is, naar men beweert, door graaf de Montemolin goedgekeurd; ze is echter te meer afkeurenswaard, omdat Spanje in een krijg gewikkeld dubbel moest kunnen rekenen op den trouw zijner zonen. Gelukkig is dat ook het geval geweest, behalve bij enkele hoofden, wier hoogere positie bij hen geen groote vaderlandsliefde schijnt te hebben opgewekt. — Deze dwaze onderneming zal de Spanjaarden echter te eer tevreden doen zijn over het sluiten van den vrede met Marokko. In 't Spaansche leger in Afrika heeft het bericht van den vrede veel genoeg gedaan, vooral omdat men, juist den dag voor 't ontvangen van de tijding, eene nieuwe belangrijke zegepraal op de Marokkanen had behaald. De keizer van Marokko heeft het vredesverdrag reeds geratificeerd.

De sinds eergister ontvangen **telegrafische depeches** laten wij hieronder volgen:

Madrid, Donderdag. De *Gaceta* bevat een koninkl. besluit, waarbij generaal Ortega van al zijne rangen en waardigheden vervallen wordt verklaard.

Geneve, Donderdag. Prof. Delarive is tot buitengewoon gevolmagtigd minister van Zwitserland te Londen benoemd.

De Bondsraad heeft aan de mogendheden, die het traktaat op het kongres van Aken ondertekenden, eene cirkulaire gezonden, houdende aanvraag om bijeenroeping van een kongres.

Napels, Donderdag. Bij den aanval der insurgenten op de koninklijke troepen te Palermo, waarvan gister melding is gemaakt, is een aantal der eerstgenoemden gedood. De bevolking heeft aan de beweging geen deel genomen.

Turijs, Donderdag. De *Opinione* van heden namiddag berigt, dat de bevolking van Savoye en Nizza binnen acht of tien dagen zal worden opgeroepen om, met toepassing van het algemeene stemregt, zich te verklaren over de inlijving bij Frankrijk.

Parijs, Donderdag. De *Patrie* bevat een artikel, waarin, naar aanleiding der laatste berichten van Sicilië, wordt gezegd, dat de bevolking aldaar wel rustig is, maar dat zich in weerwil daarvan toch zekere bewegingen doen opmerken, die door de Engelschen schijnen te weeg gebragt te worden. Men verzekert tevens, dat eenige vreemde agenten eene partij zoeken te organiseren, die bepaaldelijk ten doel zou hebben om Sicilië onder het bestuur van Engeland te brengen. Terwijl daartoe alle mogelijke middelen in het werk worden gesteld, hoopt het blad evenwel, dat deze mogen mislukken. Sicilië heeft trouwens het voorbeeld der Jonische eilanden voor zich, en buitendien acht het blad de mogendheden niet minder verplicht, tegen eene zoo betreurenswaardige handeling te waken.

Madrid, Vrijdag. De kommandant Alcaniz heeft berigt dat hij te Tralonda vijf personen in hechtenis heeft doen nemen. Men meent dat Ortega zich onder hen bevindt. Overal heerscht rust. Men verzekert dat de keizer van Marokko de grondslagen van het vredesverdrag geratificeerd heeft.

Madrid, Vrijdag. Drie hooge personaadjen, waaronder Ortega, zijn te Calanda gearresteerd.

Turijs, heden, Zaterdag.

Garibaldi heeft in de Kamer verlangd eene interpellatie te rigten tot de regering betreffende Nizza. Graaf de Cavour heeft geantwoord, dat de kamer, nog niet gekonstitueerd zijnde, nog niet kan diskussieren. De Kamer heeft dit gevoelen gedeeld.

Te Messina heeft eene oproerige beweging plaats gehad waarbij vele personen gewond of gedood zijn. Eenige insurgenten zijn op het land gevlugt.

Parijs, heden, Zaterdag.

De *Moniteur* berigt dat de heer Thouvenel aan het gemeentebestuur van Thonon heeft te kennen gegeven, dat de keizer voornemens is, de handelsbelangen van Chablais en Faucigny te waarborgen, door in hun belang een handelskring daar te stellen, gelijk aan die reeds te Gix bestaat.

— Z. M. heeft benoemd tot pres. van het prov. gerechtshof in Utrecht, jhr. mr. J. O. de Jong van

Beek en Donk, pres. der arrond.-regth. aldaar; tot raadsheer in dat gerechtsh. jhr. mr. L. van Styrum, pres. der arrond.-regth. te Hoorn; — pensioen verleend: aan jhr. mr. J. G. H. van Tets van Goudriaan, afgetreden minister van binnenl. zaken, van f 4000; aan de wed. van mr. C. J. van Assen, in leven emeritus hoogleeraar in de regtsgeel. fak. aan de hoogeschool te Leiden, en aan de wed. van dr. N. C. Kist, in leven hoogl. in de godgel. fak. aan gen. hoogeschool, van f 1000; aan de gew. hoofdonderw.: J. Jansen, te Groot-Linden, gem. Linden, van f 195; J. Kloosterman Sr., te Wycken, f 416; S. D. Schouten, te Oudewater, f 417; H. W. van Rennes, te Renkum, met intrekking van het vroeger pensioen van f 415, f 521; — op hun verzoek, eervol ontslag verleend, aan den heer G. A. L. Geraerds Thesingh, als ontv. te Zeist; aan den heer J. C. F. de Vries, als ontv. te Heusden, met pens.; benoemd tot lid van den raad van bestuur van het pensioenfonds voor burgerl. ambtenaren, de heer J. H. Freeswijk, directeur der staatsloterij.

— Z. M. heeft aan G. W. Goossens, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als burgem. der gem. Mook, onder dankbet.; benoemd tot burgem. der gem. Mook H. Cooymans; — erkend als Britsch konsul de heer Robert Fraser Tesing, te Rotterdam.

— De koning, de koningin, de prins van Oranje, benevens prins en Prinses Hendrik, hebben gister te 's Hage de voorbereiding in de Kloosterkerk, onder het gehoor van Ds. Zaalberg bijgewoond.

— Behalve de beide tooneelvoorstellingen zullen de koning en koningin ook het laatste concert van Felix Meritis te Amsterdam bijwonen.

* — Uit Amersfoort schrijft men ons, dat, als 't waar is, dat de reeds genoemde heeren als kandidaten voor de Tweede Kamer voor het kiesdistrikt Amersfoort, worden genoemd, daarbij ook moeten worden gevoegd de heeren: Mr. G. A. de Meester, burgemeester van Harderwijk, Mr. E. L. Baron van Hardenbroek van Lockhorst te Leusden en Mr. v. Hasselt, oud lid der Kamer. — Namen genoeg; wie echter meer definitieve kandidaten zullen zijn, is nog niet bekend.

— Te Arnhem verkregen ter vervulling van eene plaats in de Prov. Staten de heeren mr. J. W. Staats Evers 125, mr. Boissevain 90, J. bar. d'Yvoy v. Houten 89, jhr. C. M. Brantsen 74, mr. G. J. v. Hasselt 67, R. D. C. bar. v. Pallandt 21, v. Hees v. d. Tempel 20 st., enz. Herstemming tusschen de beide eerstgenoemden.

— Te Twello zijn voor de vervulling van 't lidmaatschap in de prov. Staten 88 st. uitgebragt op den heer de Kruijff en 77 op baron Bentinck, tusschen welke eene herstemming moet plaats hebben.

* — Op het zachte weder is nog niet te vertrouwen. De bovenlucht is zeer koud. IJsdeeltjes die daarin zweven hebben ons gisteren avond (6 April) een schoon natuurverschijnsel getoond.

Reeds na negen uur vertoonde de maan een witten kring, naar mij berigt is. Zelfs deelde men nog mede, dat toen reeds andere lichtkringen zichtbaar waren, maar men wist niet goed te zeggen, welke. Voor een bericht daaromtrent houden wij ons aanbevolen. Dit verschijnsel duurde waarschijnlijk nu eens sterker en meer ontwikkeld dan weder minder duidelijk voort, tot dat tusschen half twaalf tot middernacht, de maan twee witte kringen rondom zich had op 22° en 46° afstands. Voorts waren boven de maan twee gedeelten van kringen zichtbaar, die de bolle zijde naar de maan toekeerden en die daar, waar ieder hunner een der twee eerste kringen raakte, de kleuren van den regenboog vertoonden. Nog ging er een kring, evenwijdig aan den gezigtelinder door de maan heen, die tot op ruim 50°, misschien nog verder van de maan, kon onderscheiden worden en de twee eerst vermelde kringen doorkruiste. In de beide punten op 22° van de maan, alwaar deze kring den digtst bij de maan staanden kring doorsneed, waren twee bijmanen gekleurd te zien, die een geruimen tijd vrij sterk ontwikkeld waren.

Het geheele verschijnsel was omtrent als dat van 30 Maart 1660 te Danzig, maar buitendien was voor een gedeelte een vertikale cirkel zichtbaar door de maan heen gaande en met den horizontale een kruis vormende; iets dat bij de maan zeer zeldzaam is en onder anderen te Danzig den 17 Dec. 1660 gezien werd.

Zoodanig kruis was het, dat de zon aan Konstantijn vertoonde.

B. B.

*— Omtrent den hoogen waterstand meldt men ons weder, dat te Wijk bij Duurstede het water nog steeds wassende bleef. Donderdag was het water in de laatste 24 uren nog 0,14 el, en gister Vrijdag 0,06 el gewassen. Het stond gister 1,67 onder n. p.

Het Bossscherveld is geheel overstroomd en de landerijen tusschen 't Oude Maasje en de Langstraat staan onder water.

— Ten gevolge van den voortdurenden hoogen stand der Maas, kan de boezem van Delfland zich niet genoegzaam van water ontlasten, waardoor ook de polders belet worden het overtollige winterwater uit te malen, zoodat het vooruitzicht, vooral der laag gelegen landen op dit oogenblik niet zeer gunstig is. Met belangstelling verneemt men, dat heeren dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, er ernstig op bedacht zijn, in de middelen ter ontlasting van Delflands boezem, duurzame verbetering te brengen, en dat daartoe eene commissie is benoemd, uit het kollegie van dijkgraaf en hoogheemraden en hoofd-ingelanden van Delfland.

Mogt men er in slagen, Delfland voor goed van den overlast van water te bevrijden, al worden daarvoor ook aanzienlijke opofferingen vereischt, zoo zal het daaraan besteedde kapitaal ongetwijfeld goede renten opleveren, en zullen zij, die daartoe hebben medegewerkt, den lof verdienen, van een der schoonste en vruchtbaarste gedeelten van ons vaderland, nog aanmerkelijk in waarde te hebben doen stijgen. (D. C.)

— Te Rotterdam cirkuleert een adres aan den koning tot ondersteuning van het ontwerp verbetering der Maas naar zee.

*— Heeft de zaak der excommunicatie, waarmede de Paus den Franschen keizer, maar meer bepaald den Sardijnischen koning bedreigde, veel belangstelling gewekt — niet minder opzien baarde de tekst van den banvloek, gelijk de *Siecle* dien dezer dagen opgaf, en dien ook wij mededeelden. Dat zonderbare stuk was den ultramontanen een gruwel; 't wekte meerendeels de spottlust op, en enkele der ultramontaansche organen beijverden zich dus het als geheel uit de lucht gegrepen te brandmerken. *Le Monde*, de plaatsvervanger van de *Univers*, trok dadelijk tegen den geleverden tekst te velde; natuurlijk heette het een verdichtsel. De *Tijd*, het orgaan der ultramontanen hier te lande, volgde dat voorbeeld, maar op zeer voorzigtige wijze. De *Tijd*, die van de echtheid van den tekst wel overtuigd scheen, wilde toch zijnen lezers doen gelooven, dat het stuk apokrief was, en deed dit op behendige wijze, door te herinneren, dat de tekst uit den *Tristram Shandy* was geput. De *Haarl. Cour.* trad bij deze zaak op zeer zonderlinge wijze in het gelid van den *Tijd*.

Wat is er nu van de zaak? Welke de tekst van den banvloek is, die Paus *Pius IX* heeft uitgevaardigd of nog zal uitvaardigen is onzeker. Volgens de *Nord* is de wezenlijke vloek nog niet uitgesproken. Dat blad beweert, dat er nu nog slechts een voorspel is geleverd. Het „programma” der geheele „vertooning” zou zeer uitvoerig wezen; den 26. Maart was het eerste „affiche” aangeplakt, en naar de bepalingen van den heiligen kanon zou de banvloek niet voor den 19 April kunnen worden uitgesproken; het zou zelfs nog langer kunnen duren, alvorens de voorloopige afdeelingen waren „afgespeeld”, en zouden er nog vrij wat „repetitien” moeten gehouden worden, met zooveel „akteurs” als er hij noodig zijn, om de „slotscène” goed op te kunnen voeren. De *Nord* bezigt die komedie-terminologie voor de zaak. Andere bladen verwachten evenzeer nog de werkelijke banvloek later, en zien in het, den 26 Maart, openbaar gemaakte stuk slechts eene inleiding. De *Tijd* echter schijnt het er voor te houden, dat de zaak reeds zijne beslissing heeft erlangd, en deelt de pauselijke bul mede, welke hij als den bepaalden banvloek doet voorkomen, die ook over Londen als de echte excommunicatie wordt aangekondigd, en dien wij heden onder Rome mededeelen. Wat hiervan zij, het stuk in kwestie, dat vroeger is opgenomen, is niet apokrief. Wij zeiden het reeds voor eenige dagen, dat de Paus welligt niet dezen vorm van banvloek zou kiezen, maar 't is ontegenzeggelijk de formule, die voorkomt in de *Capitularia regum francorum* van *Baluzius*, en die ook is opgenomen in het werk van *Don Bousquet*, in de Fransche keizerlijke bibliotheek aanwezig.

Dat de Paus, niettegenstaande anders de onveranderlijkheid der pauselijke instellingen als een getuigenis voor hare uitnemendheid wordt aangewezen, bij deze gelegenheid even als *Pius VIII* den ouden vorm niet kiest, bewijst ons bedunkens slechts, dat de Heilige vader eigenlijk zelf de ondoeltreffendheid van dit geestelijke wapen in politieke zaken en in deze eeuw erkent. Zijn banvloek zal dan ook, in welken vorm ook gegoten, wel niet veel meer beteekenen dan het protest der Italiaansche hertogen, en kan dus alleen strekken, om de magteloosheid te toonen van het Hoofd der R. K. kerk, die het dadelijk had moeten inzien, dat als een *Hendrik VIII* reeds voor een drietal jaren den banvloek tegen hem uitgesproken niet in 't minst telde, die uitging van den toorn van Rome in de 19e eeuw te eerder een ond, verroest wapen zou blijken, dat men slechts als curiositeit

meer beschouwen kan. In Italië zelf houdt men het voor niet veel meer!

— De Nederl. handelsmaatschappij heeft, behalve de jaarlijksche bijdrage van f 100,— nog f 5000 toegezegd tot oprigting der op te rigten industrie- en handelsschool in Twenthe.

— De *Amst. Ct.* meldt, dat de luit. ter zee *Halverhout* benoemd is tot kommandant van de kanonneerboot te Hellevoet, en de luit. ter zee *de Kanter* op die boot is geplaatst. De luit. ter zee *Voorduin* gaat met de *Louize Christine* naar Indië, met welk vaartuig een detach. troepen vertrekt, onder bevel van luit. *de Gelder* van de artill. en geleide van den off. v. gez. *Schneiders v. Greiffenwerth*.

— Te Doesburg is tot lid van den raad benoemd de heer *Vervoort*.

*— Maandag, tweede Paaschdag, zal de predikbeurt in de Walekerk worden waargenomen door den heer *Réville*, pred. te Rotterdam, en des namiddags in de Geertkerk door den heer *S. H. Koorders*, pred. te Maarssen.

— De kollekte voor de gewapende dienst heeft te 's Hage f 1,126,19⁵ opgebracht.

— Op den 1. April heeft de goegemeente te Amersfoort te vergeefs gewacht op de aankomst van eene stoomboot, waarvan de komst uit Amsterdam was aangekondigd. Amersfoort zou voor 't eerst dat schouwspel beleven; dit was een lokaas voor honderden, om op den uitkijk te gaan staan. De 1. April kwam wel, maar de stoomboot niet.

— Het openbaar ministerie bij het prov. gerechtshof in Zuid-Holland heeft kassatie aangeeteekend tegen de vrijspraak van mr. *Willink v. Bennebroek*, die geweigerd heeft als getuige in eene strafzaak den eed te doen.

— Men leest in de *Enschede'sche Ct.*: Te Ham (tusschen Munster en Soest) is een schrikkelijke moord gepleegd. Zaterdag 31 Maart, dreef op een vijver een zak; dit trok de aandacht. De zak aan land gehaald en geopend zijnde, werd er een mannelijk lijk in gevonden, zonder hoofd, armen en beenen. Het lijk was gedeeltelijk gekleed. De ouderdom van het slagtoffer wordt geschat op 30 jaren. De dader is nog onbekend.

TEXEL, 6 April. Uitgezeild: Mina, kapt. *Cupido*, naar Suriname en Zeemeeuw, kapt. *Kayser*, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 6 April, 5,57 El. — AP. 12,32. Gew. 8 d. De Rijnhoogte den 6. April 20 voet 2 duim; 19 voet Rijnl.

ROME, 27 Maart.

De tekst van de excommunicatie, gelijk die den 26 Maart alhier is afgekondigd, is vrij uitvoerig. *Pius IX* begint met de herinnering, dat de Paus, toen het Romeinsche keizerrijk te gronde ging, een civiel vorstendom verkreeg, opdat, te midden van zoo groote verscheidenheid van vorsten, de Paus die politieke vrijheid zou genieten, welke zoozeer noodig is, om zijn geestelijke magt, gezag en rechtsgebied over de geheele wereld zonder eenige hindernis uit te oefenen. Verder bespreekt *Pius* de geschiedenis der laatste dagen, in welke de vijandige haters van de kerk en den Apostolischen Stoel „verfoeilijk wordende in hunne plannen en niets dan leugentaal in hunne veinzerij sprekende,” den Stoel, bij 't onder de voeten trappen van goddelijke en menschelijke regten van de burgerlijke magt, welke hij bezit, boosaardig trachten te berooven. De bul luidt hierop verder aldus (naar de vertaling die de *Tijd* er van geeft):

„Terwijl dit plaats had, hebben wij niet verzuimd, gedachtig aan den zeer zwaren pligt die op Ons rust, in onze beide aanspraken, van den 20 en den 26 Sept. van het vorig jaar, over de schending van het tijdelijk grondgebied dezes H. Stoels Ons luide te beklagen, en tevens de schenders ernstig te herinneren aan de censuren en straffen, door de kerkelijke verordeningen vastgesteld, die zij alzoo op eenige treurige wijze hadden ingeloopt. Het was voorts te denken, dat de bewerkers der gedane schending door onze herhaalde vermaningen en klagten hun boos voornemen zouden laten varen; te meer, omdat de kerkvoogden van geheel het katholieke wereldrond, alsmede de aan hunnen zorg toevertrouwde geloovigen van allerlei rang, waardigheid en stand, hunne smee-kingen met de Onze vereenigden, met eenparigen ijver de zaak van dezen Apostolischen Stoel en van de gansche Kerk, die ook tevens de zaak der regtvaardigheid is, verdedigd hebben. Zij begrepen trouwens hoezeer het tijdelijk grondgebied, waarom het te doen is, van belang is ter vrije uitoefening van het Opperpriesterlijk gezag. Doch (wij zeggen het huiverend!) het Nederalpensche goevernement heeft niet alleen Onze waarschuwingen, klagten en kerkelijke straffen versmaad, maar het bleef daarenboven in zijne boosheid doorgaan. Het heeft niet geaarzeld om, na zich door geld, bedreigingen, vrees-aanjaging en andere sluwe kunstmiddelen, tegen alle regt de volksstemming te hebben verworven, in Onze reeds voormelde gewesten den voet te zetten, ze in te nemen en onder zijne

magt en heerschappij te brengen. Woorden ontbreken, om zulke snoodheid, die meerdere en de grootste euvelheden in zich bevat, te verfoeijen. Er wordt immers een groote heiligschennis gepleegd, waarin tegelijkertijd en de regten eens derden tegen de natuurlijke en goddelijke wet verkracht worden en alle denkbeeld van regtvaardigheid omvergeworpen wordt en de grondslagen van ieders vorstelijk gebied en van de gansche menschelijke maatschappij volkomen vernietigd worden.

„Dewijl wij het dus van den eenen kant met de grootste droefheid onzes harten inzien, dat alle nieuwe voorstellen nutteloos zullen wezen tegenover hen die, gelijk doove adders hunne ooren stoppen, en tot heden toe niet het minst zich om onze waarschuwingen en klagten bekreund hebben; terwijl wij het van den anderen kant diep gevoelen, wat het belang van de Kerk, van dezen Apostolischen Stoel en van de geheele Katholieke wereld in zulk een ongeregtten toestand van zaken van ons dringend vordert — welk belang door het toedoen van goddelooze lieden met geweld aangerand is; zoo hebben wij te zorgen, dat wij door langer te wachten den schijn niet aannemen, van aan onzen eersten en zwaarsten pligt te kort te blijven. Want voorwaar, 't is zoo ver gekomen, dat wij op het voetspoor onzer doorluchtige voorgangers het opperst gezag moeten bezigen, krachtens hetwelk wij van Gods wege kunnen ontbinden en binden; opdat tegenover pligtigen gestrengheid gepleegd worden en deze gestrengheid een heilzaam voorbeeld zij voor de anderen.

„Wij verklaren derhalve op nieuw, na eerst het licht van den H. Geest in bijzondere en openbare gebeden te hebben ingeroepen, na den raad der uitnemende Kongregatie onder E.E. BB. de kardinalen der H. Roomsche kerk gehoord te hebben, op gezag van den Almagtigen God, van de H. H. Apostelen *Petrus* en *Paulus* en van Ons; dat diegenen, die gemelde provinciën van ons pauselijk gebied, in eene snoode onwetteling geworpen en hare wederregtelijke inbezitneming, bezetting, toeëigening en dergelijke waarover wij ons in de reeds vermelde aanspraken van 20 Junij en 16 Sept. van het vorig jaar beklagd hebben, of een of ander dezer feiten hebben teweeg gebracht, alsmede hunne bevelgevers, begunstigers, helpers, raadgevers, aanhangers en al de anderen, die onder welke voorwendsels, en op welke manier ook de voornoemde gebeurtenissen hebben tot stand geroepen, dat zij allen, den grooten banvloek hebben ingeloopt, als ook de andere censuren en kerkelijke straffen die H. Kanons door de Apostolische wetsbepalingen, en door de dekreten der algemeene kerkvergaderingen, bijzonder door die van Twente zijn vastgesteld (zitting XXII. Hoofdst. XI de Reform.); en wij excommuniceren en anathematiseren hen zoo noodig andermaal. Ook verklaren wij, dat zij tevens alle soort van voorregten, gunsten en vergunningen, die hun, hetzij door ons, hetzij door onze voorgangers, op wat manier dan ook, geschonken zijn, ook daardoor, verloren hebben; verder, dat zij door niemand, tenzij door ons, of door den tijdelijk regerenden Paus van Rome, (uitgenomen in het sterfuur, en dan nog onder voorbehoud, dat zij weer in diezelfde straffen vervallen, zoodra zij op nieuw gezond worden) ontslagen en vrijgesproken kunnen worden. Wij verklaren hen daarenboven, onbekwaam en ongeschikt om de genade der absolutie te ontvangen, tot zoo lang zij alles wat zij, op deze wijze ook, hebben ondernomen, opentlijk terug trekken, herroepen, verijdelen en vernietigen en alles weer in den voormaligen toestand gansch en geheel en daadwerkelijk herstellen of op eene andere wijze aan de kerk, aan ons, en aan dezen H. Stoel verschuldigde en toekomstende voldoening voor het bovengenoemde schenken. Hierom bepalen wij insgelijks en verklaren wij, krachtens dezen zelfden brief, dat zij allen, behoorden zij ook op eene gansch bijzondere wijze vermeld te worden, alsmede hunne opvolgers in hunne betrekkingen geenzins vrij of ontslagen zijn van zich terug te trekken, te herroepen, te verijdelen en te vernietigen al wat zij ondernomen hebben, en boven reeds vermeld is en zij door zich zelve moeten doen; of wel indien zij op eene andere manier aan de kerk, aan ons en den gemelden H. Stoel verschuldigde en toekomstende voldoening wezenlijk en daadwerkelijk voor het bovengenoemde willen schenken zoo als zij verplicht zijn: zoo verklaren wij eveneens krachtens dezen brief, dat zij ook daarvan geenzins vrij en ontslagen zijn, noch door beroep te doen op dezen tegenwoordigen brief, noch door eenig voorwendsel hoegenaamd; maar integendeel dat zij altoos hier toe verplicht zullen zijn en thans zijn.

„Evenwel terwijl wij dezen onzen ambtspligt al treurende vervullen (immers eene droefge noodzakelijkheid noopt er ons toe), vergeten wij geenzins, dat wij hier op aarde de plaats bekleeden van hem, die niet den dood des zondaars wil, maar dat hij bekeere en leve en die in de wereld is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Hierom roepen wij onophoudelijk in — en spreken wij in de ootmoedigheid onzes harten met de meest vurige gebeden om zijne barmhartigheid, opdat hij door het licht zijner goddelijke genade al die gaven, tegen wie wij de gestrengheid der kerkelijke straffen hebben moeten gebruiken welwillend verlichten en hen door zijn almogende kracht van den

weg des verderfs terugbrengte tot het pad der zaligheid.

Wij bepalen, dat tegenwoordigen brief met wat er instaat, al is het ook dat voornoemde personen en al wie in de voorafgaande bepalingen betrokken zijn of voorwenden er op eene of andere wijze in betrokken te wezen, van welken staat, graad, rang, van welke betrekking en waardigheid zij ook zijn, of om welke reden zij dan ook eene bijzondere en personeelike melding verdienen: — al mogten deze allen er ook geen genoegen mede nemen, maar integendeel zouden zij zelfs, wanneer men hen oproept, dagvaart en ten gehoor ontvangt, protesteren; mogten ook de redenen, waarom de tegenwoordige brief is afgezonden, niet genoegzaam aanvaard, bewaarheid en geregtvaardigd zijn of wat reden, schijnreden, voorwendsel en oorzaak moge aangegeven worden; wij verklaren, dat deze brief nooit mag verdacht worden als waren daarin *subreptie* of *obreptie* ingeslopen, of eenige fout van ongeldigheid, of gebrek aan genoegzame meening van onze zijde, of gebrek aan toestemming van de belanghebbenden, of welkanig gebrek dan ook, waarom men hem zou willen bestrijden, of er inbreuk op maken of herroepen of betwisten, of tot regtsvraag maken, of van denzelfden mondelingen uitslag vorderen, of tegen denzelfden een of ander geregtelijk, feitelijk of genademiddel beproeven of vorderen. En mogt ook eenige vergunning dienaangaande zijn toegestaan uit vrije beweging, met volle kennis en uit de volheid dezer magt; zoo verklaren wij, dat niemand, noch in, noch buiten het regt, daarvan gebruik mag maken en zich er niet door kan doen helpen. Integendeel wij bepalen, dat deze brief altoos van kracht, van gezag en werking is, en zal wezen en zijne volle en volledige werking zal hebben, en door hen, wien hij aangaat en zoo lang hij hen aan zal gaan op eene onschendbare en onverzettelijke wijze moet worden aangenomen; en dat hij zoo en niet anders aangaande de voornoemde punten door alle plaatselijke en gedelegeerde regters, ook door de auditoren der regtsgedingen van het Apostolisch paleis als ook door de kardinalen van de H. Roomsche kerk en de legaten *de latere* en de afgevaardigden van den voornoemden stoel en alle anderen, welke betrekking en magt zij uitoefenen en zullen uitoefenen, moet worden geoordeeld en beslist, terwijl aan hun allen en aan ieder van hen de magt en het gezag onttrokken wordt om anders te oordeelen of te verklaren; en dat alles wat, door wie hij zij en in welk gezag hij ook staat, wetende of onwetende, in strijd met dit ondernomen wordt, zonder kracht en ijdel is.

Hiertegen zal niet gelden iets van al het bovenstaande, en voor zooveel noodig is, noch de regel door ons en de Apostolische kanselarij gevolgd *de jure quisito non tollendo*, noch ook alle andere konstitutien, en Apostolische verordeningen, en alle bepalingen ook met eed, Apostolische bekrachtiging, of door welken steun dan ook bevestigd, alsmede gewoonten en gebruiken en onheugelijke vormen, voorregten, vergunningen, en voormelde Apostolische brieven, noch al hetgeen aan welke personen ook, met welke kerkelijke of wereldlijke waardigheid dan ook bekleed, of, in welke betrekking dan ook geplaatst, zouden zij ook eene bepaalde aanduiding vorderen, in welkanige bewoordingen of vormen het wezen moge, of met welkanige ontslaande, of andere krachtigere, allerkragtigste, en ongewone *clausulen*, ook nietig verklarende, en andere besluiten, ook gelijk aan die uit eigen beweging, wetenschap en volmagt voortkomen, en in *historie* of hoedanige wijze ook vergund, in tegenstelling der voorgaande, hoe ook gegeven, is gedaan, hoe dikwijls ook vernieuwd, hoe menigmaal ook bekrachtigd, bevestigd en hernieuwd.

Welk alles en elk afzonderlijk, zoude ook voor hunne genoegzame intrekking wegens deze en wegens hunnen geheelen vorm, bijzondere, bepaalde, uitdrukkelijke en afzonderlijke vermelding, en van woord tot woord, maar niet door algemeene *clausulen* hetzelfde behelzende, of eenige andere uitdrukking, of bepaalde bewoording moeten in acht genomen worden; alle deze formules, als waren zij van woord tot woord, zonder iets te vergeten en in hun geheel te behouden, zamenhang hier uitgedrukt en ingevoegd, in de onderhavige voor genoegzaam uitgedrukt en ingelascht houdende, alle deze voor het overige in hunne kracht verblijvende, vernietigen wij voor deze reize alleen en willen wij als vernietigd houden tot uitwerking van het voorafgaande in weerwil van alles wat hiermede in strijd zou kunnen zijn.

En terwijl deze tegenwoordige brieven overal en vooral in de plaatsen, waar het meest noodig is, niet veilig verkondigd kunnen worden, zoo als algemeen bekend is, willen wij dat deze, of hunne afschriften aan de deuren van de kerk van St. Jan van Lateranen, en aan de Basiek van den Vorst der Apostelen, als ook van de Apostolische kanselarij, en van de algemeene Curie op den berg *Catatorio* en op het plein van het kamp van *Flora Urbe*, zoo als gebruikelijk is, zullen worden aangehecht en gepubliceerd, en op deze wijze gepubliceerd en aangehecht, allen en elk, die dezen brieven, evenzeer binden, als waren zij aan ieder minner met name en persoonlijk geteekend.

Wij willen, dat aan alle overschriften of naschriften van dezen brief, al zijn zij ook gedrukt, wanneer zij onderschreven zijn door een of anderen

openbaren notaris en hetzegel dragen van eenen persoon, die in kerkelijke waardigheid geplaatst is, en in alle landen en onder alle volken der wereld zoo binnen als buiten het regt, hetzelfde vertrouwen schenken, hetwelk men hem schenken zou, als hij-zelf hun vertoond of voorgelegd werd.

Gegeven te Rome bij St.-Pieter onder den Visscherring 26 Maart 1860, 14e jaar van ons Pausdom.

L. † S. PIUS PP. IX."

BERN, 5 April.

Omtrent de Savooische zaak zijn de volgende depeches medegedeeld:

1. eene van de bondsregering aan graaf *de Cavour*. Daarin wordt gezegd, dat de openbaarmaking van een verdrag betreffende den afstand van Savoje, tusschen Frankrijk en Sardinië zonder medewerking van Zwitserland gesloten, beschouwd moet worden als eene preliminaire handeling de regten bedreigende welke de Bond aan vroegere verdragen ontleent; dat mitsdien Zwitserland elke inbezitname van Savoje, zoolang men het daarover met den Bond niet eens is geworden, zal beschouwen als eene schending zijner regten.

Ingeval van afstand van Savoje aan Frankrijk, wordt verder gezegd, eischt Zwitserland de aanhechting aan zijn gebied der aan Noord Savoje grenzende distrikten, en dat wel overeenkomstig de verdragen. De Zwits. regering protesteert mitsdien op nieuw tegen elke in bezit name van het gebied in kwestie, zoolang men het deswege niet met Zwitserland en de mogendheden die de Zwits. onzijdigheid hebben gewaarborgd eens zal geworden zijn.

2. Eene depêche waarin de heer *Tourte* namens zijne regering aan graaf *de Cavour* verzoekt de Sard. ambtenaren in de onzijdige provinciën van Noord Savoje te laten, tot na de regeling der hangende kwestien.

3. Een antwoord van graaf *de Cavour* op de eerste dezer dépêches. De graaf verklaart daarin, dat Sardinië geenszins de positie wil veranderen waarin de provinciën in kwestie door de Weener verdragen gebragt zijn, en dat het onzijdig gebied van Savoje niet door Fransche troepen zal bezet worden voor de bevolking zich verklaard zal hebben. De dépêche eindigt met de mededeeling, dat Frankrijk zelf eene konferentie zal provoceren.

WEENEN, 4 April.

De Napelsche gezant heeft den Keizer een eigenhandig schrijven van Koning *Frans* overhandigd. Daarin wordt gezegd, dat de Napelsche troepen de Kerkelijke Staten niet zullen binnenrukken. In deze zal zich dus Napels naar de raadgevingen van ons kabinet schikken. Wat echter de hervormingskwestie betreft, verklaart de koning bij zijne tot dusverre gevolgde politiek te zullen volharden en zich geen dwang te laten welgevallen.

Uit Triest wordt gemeld, dat de te korten, uit de verduisteringen bij het Oostenr. leger voortspruitende, 17 miljoen gulden bedragen. Naar men verneemt, moet keizer *Napoleon* het eerst de aandacht op die kwade praktijken gevestigd hebben. Hij zou nl. op de bijeenkomst te Villafraanca tot keizer *Frans Jozef* gezegd hebben, dat deze door verraders omringd was, en dat o. a. Mantua, dat gezegd werd voor zes maanden geproviandeerd te zijn, nog niet voor zes dagen leefde in had. Een onderzoek bevestigde de waarheid van deze mededeeling.

De heer *Richter* heeft tot dusverre nog niets bekend. Integendeel, hij herhaalt steeds den leden zijner familie, die hem bezoeken, dat hij volkomen onschuldig is, en den loop van het proces in alle gerustheid te gemoet ziet.

Er worden hier weër 50 Venetianen verwacht, die naar de Oostenrijksche vestingen worden gevoerd, alleen, omdat de Oostenrijksche autoriteiten ze verdacht believen te noemen.

De laatste Maart was de dag, waarop uiterlijk de Evangelische gemeenten in Hongarije zich in den geest van het keizerlijk patent konden organiseren. Naar men nu verneemt, hebben 226 gemeenten zich georganiseerd, terwijl 556 verklaard hebben het keizerlijk patent niet aan te nemen.

BERLIJN, 5 April.

Vier of vijf dagen geleden is door onze regering een antwoord naar Bern gezonden op de Zwitsersche nota aan de mogendheden, die het Weener verdrag onderteekenden. Pruisen belooft daarin, met de andere mogendheden, die de onzijdigheid van Savoje hebben gewaarborgd, in overleg te treden en het daarheen te rigten, dat de Zwitsersche Savooische zaak zooveel mogelijk ten gunste van Zwitserland worde in orde gebragt.

Op bevel van Z. K. H. den prins-regent, zal bij het algemeen kerkgebed, een voorgebed voor het Deutsche vaderland gevoegd worden. Het luidt aldus: »Verleen aan alle Christelijke besturen Uwe genade en Uwen zegen; zegen ons Deutsche vaderland, en zij Gij zijn krachtige steun en beschermers; vereenig zijne vorsten en volken door den band van den vrede en doe het in eendragt en trouw leven."

De heer *Thouvenel* heeft aan den Franschen gezant bij den Bondsdag eene depêche gezonden waarin hij zich beklagt, dat de volksstemming in Savoje door Zwits. agenten vervalscht is. De *Köln. Ztg.*

vraagt, wat dan de Fransche agenten in Savoje deden? Die bragten, zegt het blad, zeker de ware gedachten der Savoojaards aan het licht. En dezelve magt der zorgvuldig uitgevorschte openbare meening der Savoojaardsche marmottendragers, schoenpoesters en schoorsteenvegers, die den keizer der Franschen noodzaakte, den koning van Sardinië zijn stamland af te nemen, noodzaakte hem ook den Zwitsers een houw over den neus te geven.

Te Petersburg is eene bende ontdekt, die valsche kredietpapier vervaardigde en uitgaaf. 't Opmerkelijkst is, dat, behalve een student en een paar steendrukkers, de leden bijna allen regeringsambtenaren zijn!

LONDEN, 5 April.

De *Morning Chronicle* bevat een brief uit Parijs, waarin gemeld wordt, dat op eene soirée bij een der grootste financiers, die naar zijn wil de Europeesche beurzen doet rijzen of dalen (waarschijnlijk *Rothschild*), over de Engelsche alliantie en eene mogelijke coalitie tegen Frankrijk werd gesproken. De bankier hechtte aan dit laatste volstrekt geen geloof en voegde er bij, dat het veel waarschijnlijker was, dat er eene schikking zal tot stand komen tusschen Oostenrijk, Rusland en Engeland, betrekkelijk eene verdeeling van het Oosten, waaromtrent reeds openingen zijn geschied, die niet ongunstig zijn ontvangen. Wat aan dit gesprek nog meer gewigt bijzette, was de tegenwoordigheid van den heer *Thiers*.

De hertog van *Wellington* zeide eenmaal, dat een goed maritiem station in de kanaaleilanden Engeland ten volle veilig zou doen zijn tegenover een inval van Franschen. Dien ten gevolge werd het plan gemaakt tot het aanleggen van groote werken op de eilanden Guernsey, Jersey en Alderney. Deze waren nog niet voltooid; maar men is er thans ijverig aan bezig, zoodat men tegenover St. Malo, la Hogue en Cherburg uitmuntende werken heeft liggen.

Sir *John Crampton*, Britsch gezant te St. Petersburg, is met eene zangeres, *Victorine Balfe*, eene dochter van den bekenden komponist van dien naam, in het huwelijk getreden.

Eene dépêche uit Hongkong van 5 Maart meldt de aankomst van generaal *de Montauban*, bevelhebber der Chinese expeditie.

PARIS, 5 April.

In halffofficieele kringen tracht men de meening te doen ingang vinden, dat Frankrijk en de keizer niet in de exkommunikatie begrepen zijn.

Naar alle waarschijnlijkheid staat den koning van Sardinië nog een afzonderlijke ban te wachten.

De koning van Sardinië, die eene reis door zijne nieuwe staten zal ondernemen, heeft de leden van het diplomatisch korps te Turijn uitgenoodigd, hem te vergezellen; zij hebben echter in de tegenwoordige omstandigheden, volgens de instruktiën hunner regeringen, voor die eer bedankt.

ADVERTENTIEN

*** Heden overleed, na voorzien te zijn van de III. Sacramenten der stervenden, onze innig geliefde Zuster MARIA JULIA BRANDS, in den ouderdom van ruim vijf en zestig jaren.

Utrecht, 5 April 1860. Uit aller naam F. J. BRANDS.

*** Heden overleed de Hoog Welgeboren Heer Jonkheer C. F. J. BOSCH VAN DRAKESTEIN, buitengewoon Kamerheer van Zijne Majesteit den Koning.

's Gravenhage, 4 April 1860.

*** Heden overleed te Gouda, onze beminde Moeder, Wed. BEKKER—BROESE.

Utrecht, 6 April 1860. P. R. BEKKER. J. E. BEUNKE.

*** Voor de veelvuldig ontvangen blijken van deelneming bij 't verlies van mijne geliefde oudste zuster JOHANNA JACOBA ADELHEID ZIMMERMAN, nagebleven weduwe van Ds. J. G. E. P. FORTMEIJER, in leven Predikant te Rotterdam, betuig ik bij deze mijnen hartelijken en welgemeenden dank.

Utrecht, 7 April 1860. J. DECKER ZIMMERMAN, Emeritus Evang. Luthersch Predikant.

Schilder- en Teekenkundig-GENOOTSCHAP

W O N S T A N D E E.

TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN,

geopend van **Donderdag 5 tot Zaterdag 21** April 1860, in het *Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen* aan de Mariaplaats van 12 tot 4 ure.

Vrijen toegang hebben de Leden van het Genootschap en de Leden van de Vereeniging ter Bevordering van Beeldende Kunsten.

Toegang voor het publiek à 25 cent de persoon. Aandeelen op naam en Loten voor de verloting à /3 — verkrijgbaar in de Zaal en bij den Secretaris.

Vrij van zegel en registratie ingevolge Koninkl. besluit van 10 Maart 1860. Namens het Bestuur P. VERLOREN.

